

KONKURENCIESCHOPNOSŤ ŠTÁTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Angelika Švecová, Eva Rajčáková

Abstract

In recent decades, competitiveness becomes the objective of research not only at national but also at regional level. The factors (except of the macroeconomic) which are taken into account in evaluation of competitiveness are transformed depending on used approaches and level of assessment. The aim of this paper is to evaluate and analyze the competitiveness of EU member countries based on selected indicators and pillars (macroeconomic, socio-economic, innovation and infrastructural).

Keywords: competitiveness, EU, member states, regional level

Úvod

Problematika konkurencieschopnosti regiónov patrí v súčasnosti k témam, ktoré sa riešia v rámci viacerých vedných disciplín najmä ekonomického a sociálneho zamerania.

Chápanie pojmu konkurencieschopnosť sa transformuje v závislosti od odborného zamerania, časovej a referenčnej úrovne hodnotenia.

Pojem konkurencieschopnosť sa spája s mikroekonomickou, národnou (makroekonomickou) a regionálnou úrovňou. Pôvodne sa termín používal najmä v súvislosti so schopnosťou firiem a odvetví „produkovať tovary a služby úspešné na medzinárodných trhoch“ (Beneš, 2006, Hvozdíková, 2010). Pri takomto ponímaní „konkurencieschopný subjekt je taký, ktorý je schopný obsluhovať trh, generovať zisk, zabezpečovať rast reálnych príjmov a udržateľnú životnú úroveň obyvateľstva“ (Hvozdíková, 2010, Krugman, 1996).

Posun v chápaní pojmu nastal v súvislosti procesmi globalizácie, transformácie, formovaním a účinnosťou regionálnej politiky EÚ. V súvislosti s rozdielnymi predpokladmi krajín a regiónov pre rast konkurencieschopnosti sa do popredia záujmu dostáva národná a regionálna konkurencieschopnosť (Klvačová, Malý, Mráček, 2008). Národná konkurencieschopnosť je chápaná nejednoznačne, v niektorých prístupoch, v dôsledku diskutovaných spôsobov transformácie z mikroeconomickej na makroekonomickú úroveň, je často aj spochybňovaná, a to najmä z dôvodu, že „územie nie je súťažiaca firma“ (Krugman, 1996). Regionálna konkurencieschopnosť vyjadruje schopnosť regiónov poskytovať vhodné podmienky na udržateľný rozvoj, rast zamestnanosti, kvalitu života pri zachovaní trvalo udržateľného rozvoja (Maier, Tödting, 1998). Pri hodnotení ekonomiky,

prosperity a životnej úrovne krajín a regiónov sa konkurencieschopnosť často vzťahuje k rozvojovým predpokladom na tvorbu zisku a pracovných miest.

Konkurencieschopnosť je ovplyvnená súborom faktorov (prírodné, ekonomické, sociálne, ekologické, spôsob riadenia a i.), vzájomnými interakciami, špecifikami (hospodárske, inštitucionálne, verejné a i.), komparatívnymi a konkurenčnými výhodami (technická a technologická vybavenosť, ľudské zdroje, veda a výskum, inovácie a inovačné prostredie, trh práce, politická situácia a i.) (Beneš, 2006, Farkašová, 2006, Klvačová, Malý, Mráček, 2008). Pri takomto ponímaní národná konkurencieschopnosť predstavuje „široký koncept, ktorý zahŕňa rozmanitý súbor predpokladov pre dosiahnutie úspechu na medzinárodných trhoch, s pozitívnym prínosom na rast životnej úrovne a kvalitu života obyvateľov“ (Beneš, 2006). Za konkurencieschopnú sa považuje taká ekonomika, ktorá udržateľne zvyšuje životný štandard a vytvára dostatočnú kapacitu pracovných príležitostí pre obyvateľov krajiny (Berg, 1999). Pri makroekonomickom pohľade na konkurencieschopnosť dominuje cieľ životného štandardu obyvateľov a princíp fungovania ekonomiky (Tvrdoň, Šuranová, 2007). Konkurencieschopnosť na úrovni štátov môžeme charakterizovať ako schopnosť národnej ekonomiky dosahovať takú výkonnosť, ktorá poskytuje obyvateľom vysokú a rastúcu životnú úroveň (Meyer, Stamer, 2008).

Regionálna konkurencieschopnosť vyjadruje „schopnosť regiónov poskytovať ekonomickým subjektom vhodné rozvojové podmienky s cieľom rastu ich konkurencieschopnosti. Do konkurenčných vzťahov vstupujú tie regióny, ktoré subjektom poskytujú zrovnateľné alebo lepšie rozvojové podmienky“ (Maier, Tódtling 1998). Regionálna konkurencieschopnosť je definovaná aj ako „výsledok spoločného úsilia smerujúceho k najproduktívnejšiemu využívaniu vnútorných a vonkajších rozvojových zdrojov a príležitostí, s cieľom trvalo udržateľného zvyšovania produkčnej úrovne regiónov“ (Viturka, 2007). V súčasnosti pri stále dôraznejšej preferencii endogénneho rozvoja sa vyzdvihuje najmä vplyv tzv. mäkkých faktorov (znalosti, inovácie, činnosť inštitúcií, duševné vlastníctvo a i.) na rast konkurencieschopnosti. Chápanie konkurencieschopnosti, založenej na znalostiach a inováciách poskytujú Blažek a Uhlíř (2011), ktorí znalosti považujú za strategickú „surovinu“ a proces učenia sa za rozhodujúci z hľadiska trvalo udržateľnej konkurencieschopnosti.

Regionálna konkurencieschopnosť je deklarovaná ako „schopnosť generovať relatívne vysoké príjmy, zamestnanosť a kvalitu života v podmienkach externej konkurencie pri celkovej udržateľnosti zdrojov s cieľom udržateľného rastu životnej úrovne regiónov (krajín) pri nízkej miere nezamestnanosti“ (European Commition, 1999).

Príklady hodnotenia konkurencieschopnosti

Hodnoteniu konkurencieschopnosti sa venujú viaceré svetovo uznávané

organizácie (Svetové ekonomické fórum, Európska komisia), inštitúcie (Svetová banka, OSN, OECD) a vedecké školy (Medzinárodný Inštitút pre rozvoj manažmentu v Lausanne, Inštitút pre Stratégiu a Konkurencieschopnosť na Univerzite v Harvarde), ktoré prostredníctvom vybraných indikátorov hodnotia konkurencieschopnosť v kontexte vyspelosti krajín a regiónov. Avšak tak ako neexistuje jednoznačná definícia konkurencieschopnosti tak isto nie je explicitne stanovená metodika jej hodnotenia.

Svetové ekonomické fórum každoročne už od roku 1979 zverejňuje Správu o svetovej konkurencieschopnosti (*Global Competitiveness Report*) podľa vybraných krajín sveta na základe stupňa ich rozvinutosti, ktorá je jedným z najkomplexnejších zdrojov informácií o komparatívnych výhodách, slabých stránkach a príležitostiach ekonomík celého sveta. Zameriava sa na vyhodnotenie potenciálu rozvoja jednotlivých atribútov hospodárskej, sociálnej a vzdelanostnej úrovne krajín. Komplexnosť celej správy je dosiahnutá analýzou viac než 100 indikátorov rozdelených do 12 pilierov – inštitúcie, infraštruktúra, makroekonomické prostredie, zdravotníctvo, vysoké školstvo a odborný tréning, efektívnosť tovarového trhu, efektívnosť pracovného trhu, rozvoj finančného trhu, veľkosť trhu, technologická pripravenosť, sofistikovanosť podnikania a inovácie (Schwab, 2013).

Každoročnú Správu o konkurencieschopnosti vybraných štátov (*World Competitiveness Yearbook*) vydáva aj Medzinárodný Inštitút pre rozvoj manažmentu v Lausanne. Štúdiá hodnotí vývoj ekonomickej situácie v 60 krajinách sveta pomocou 338 kritérií v 4 základných skupinách - ekonomický výkon, efektívnosť vlády, efektívnosť podnikania a infraštruktúra. Výskum sa zameriava na hodnotenie konkurencieschopnosti ekonomického prostredia a nie celkovej národnej konkurencieschopnosti.

Európska únia každoročne vydáva Správu o konkurencieschopnosti (*European Competitiveness Report*). Hlavným cieľom správy je každoročne analyzovať a zhodnotiť konkurencieschopnosť krajín spoločenstva, pričom najväčší dôraz sa kladie na skúmanie produktivity ekonomiky ako najspoľahlivejšieho indikátora konkurencieschopnosti v dlhodobom horizonte.

Atlas of Regional Competitiveness vydávaný asociáciou Eurochamber je obrazom ekonomického výkonu regiónov EÚ s použitím 6 kľúčových ekonomických indikátorov – ekonomický výkon, zamestnanosť, tréning a celoživotné vzdelávanie, výskum a vývoj, doprava a medzinárodný obchod.

Cieľ a metódy práce

Cieľom príspevku je hodnotenie konkurencieschopnosti krajín EÚ na základe vybraných makroekonomických, sociálno-ekonomických a infraštruktúrnych ukazovateľov v roku 2013 (Eurostat, 2013), rozdelených do štyroch pilierov – makroekonomický, sociálno-ekonomický, inovačný

a infraštruktúrny pilier.

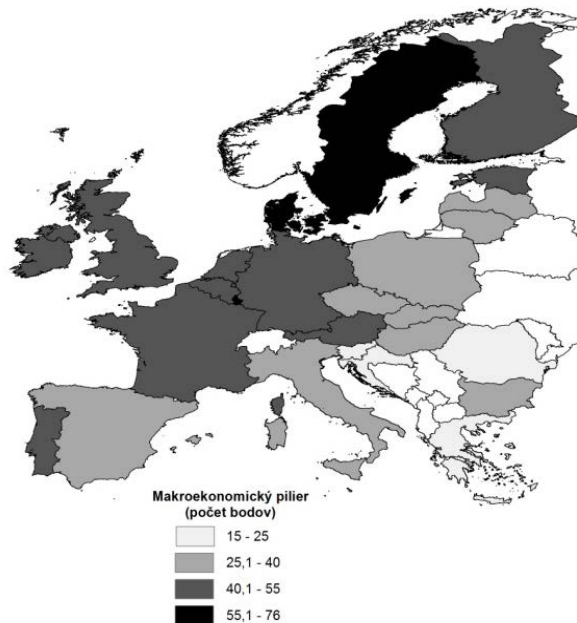
Pre stanovenie stupňa konkurencieschopnosti štátov EÚ je použitá bodová metóda. Každý pilier je analyzovaný najprv samostatne a následne sú štáty rozdelené do štyroch typov podľa počtu dosiahnutých bodov vo všetkých pilierov - vedúce štáty (210-271 bodov), vysoko konkurencieschopné (145-210 bodov), stredne konkurencieschopné (85-145 bodov) a málo konkurencieschopné štáty, ktoré v hodnotení dosiahli menej ako 85 bodov.

Makroekonomický pilier

Makroekonomický pilier porovnáva kvalitu podnikateľského prostredia, fungovanie vládnych inštitúcií, zadlženosť a fiškálnu disciplínu národných vlád. Zohľadňuje štatistické ukazovatele (HDP na obyvateľa v PKS, deficit štátneho rozpočtu, celkový verejný dlh a inflácia) a tzv. mäkké dáta (efektivita regulácii vlády, boj s korupciou a index jednoduchosti podnikania), získané prieskumom verejnej mienky prostredníctvom renomovaných svetových organizácií (OSN, Svetová banka).

Mapa 1: Štáty EÚ podľa ukazovateľov makroekonomického piliera

Map 1: EU members – macroeconomic pillar

Zdroj: Eurostat 2013, vlastné výpočty autorov

Analýza sledovaných indikátorov poukázala na výrazné rozdiely medzi členskými štátmi EÚ. Dominantné postavenie získali Švédsko, Dánsko a Luxembursko, ktoré dosiahli viac ako 64 bodov (mapa 1). Tieto štáty vynikajú vysokými hodnotami ako „mäkkých“ tak aj štatistických ukazovateľov. Hlavnými diferenciačnými kritériami boli efektívnosť vládnych regulácií a úspešnosť boja s korupciou, kde získali viac ako 95% a tiež HDP na obyv. v PKS, ktoré presahovalo 120% priemeru EÚ 28.

Druhú skupinu s takmer 10 bodovým odstupom (44-55 bodov), tvorilo 11 štátov západnej a severnej Európy (mapa 1) s efektívnym inštitucionálnym prostredím (nad 80%), výškou HDP na obyv. v PKS nad 105% priemeru EÚ 28. Štáty strednej a východnej Európy patria do tretej skupiny s počtom bodov 27-40, kde efektívnosť vládnych regulácií a boj s korupciou je nižšia ako 80% a HDP na obyv. v PKS je nižšia ako priemer EÚ 28. K nim sa „pripájajú“ aj Španielsko a Taliansko a to v dôsledku vysokého verejného dlhu. Na posledných miestach s počtom bodov 15 až 25 sa umiestnili 4 krajiny v dôsledku negatívneho hodnoteného inštitucionálneho prostredia, nízkeho HDP na obyv. v PKS (Rumunsko, Chorvátsko), ktoré bolo v prípade Slovinska umocnené najvyšším deficitom štátneho rozpočtu (-14,7%) a v prípade Grécka aj najvyšším verejným dlhom (175%).

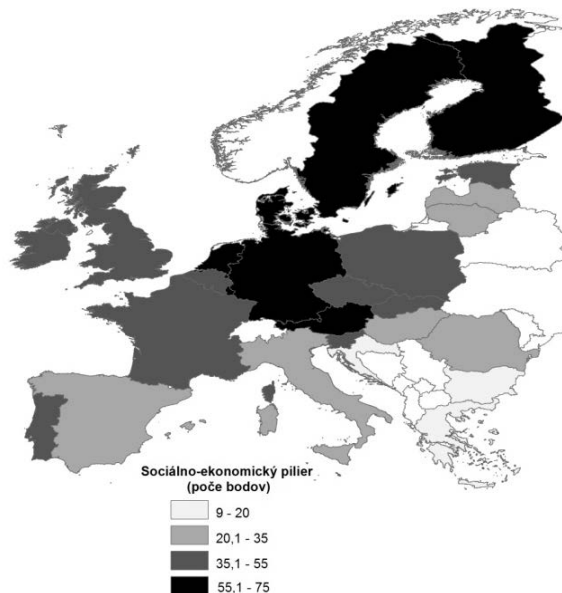
Sociálno-ekonomický pilier

Sociálno-ekonomický pilier zohľadňuje indikátory trhu práce, kúpyschopnosti obyvateľstva a starnutia populácie. Analyzované ukazovatele boli miera zamestnanosti, miera nezamestnanosti, miera dlhodobej nezamestnanosti, disponibilný dôchodok na obyv., podiel obyvateľstva ohrozeného chudobou a sociálnou exklúziou a podiel poproduktívneho a produktívneho obyvateľstva.

Aj v sociálno-ekonomickej úrovni jednotlivé krajiny zaznamenali značnú diferencovanosť. Najmarkantnejšie rozdiely boli najmä v hodnotách disponibilného dôchodku domácností, v miere rizika chudoby a v nezamestnanosti. Najvyššiu sociálno-ekonomickú úroveň sme registrovali v krajinách severnej Európy, Holandsku, Luxembursku, Nemecku a Rakúsku s počtom bodov od 60 do 75, kde hodnoty disponibilného dôchodku domácností neklesli pod 21 tis. EUR, miera rizika chudoby nedosahovala 20% a miera nezamestnanosti bola nižšia ako 8%. Do druhej skupiny s počtom bodov 37-55 začleňujeme tradičné krajiny EÚ Veľkú Britániu, Írsko a Francúzsko v dôsledku vyššieho rizika chudoby a starnutiu obyvateľstva a tiež Cyprus, Portugalsko, Maltu, Estónsko, Poľsko, Slovensko, Česko a Slovinsko vďaka nižšiemu disponibilnému dôchodku domácností, ktorý sa pohybovalo od 10,5 (Malta) do 18,8 (Cyprus) tis. EUR a vyšším hodnotám miery nezamestnanosti od 7% (Česká republika) po 15,6% (Cyprus). Vysoká miera nezamestnanosti a vysoké percento (30-40%) obyvateľstva ohrozené chudobou posunulo Španielsko a Taliansko do tretej skupiny, podobne ako Maďarsko,

Rumunsko, Litvu a Lotyšsko s počtom bodov od 20 do 35 (mapa 2). Najvyššie hodnoty miery nezamestnanosti, miery rizika chudoby a najnižší disponibilný príjem domácností zaradili Grécko, Chorvátsko a Bulharsko na posledné miesta v analyzovanom pilieri.

Mapa 2: Štáty EÚ podľa ukazovateľov sociálno-ekonomického piliera
Map 2: EU members – socio-economic pillar

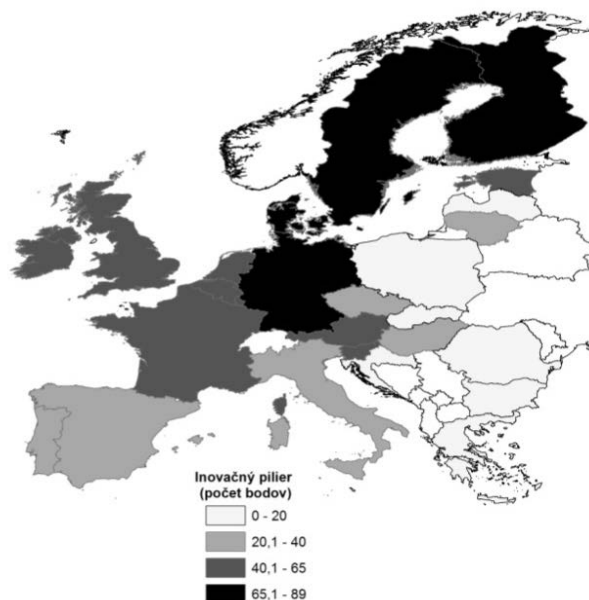
Zdroj: Eurostat 2013, vlastné výpočty autorov

Inovačný pilier

Inovačný pilier zohľadňuje výšku investícií do vedy a výskumu, počet vedcov a inžinierov v krajine a počet patentov. Sledované indikátory (podiel zamestnancov vedy a výskumu na celkovej zamestnanosti, výdaje na vedu a výskum, počet patentov na 1 mil. obyv. a podiel obyvateľov vo veku 25-64 rokov s ukončeným tretím stupňom vzdelania) jednoznačne vymedzujú štyri skupiny členských krajín EÚ.

Vedúcu pozíciu s počtom bodov 67-89 opätovne zaujímajú krajiny severnej Európy spoločne s Nemeckom, kde podiel výdavkov na vedu a výskum tvorí viac ako 3% HDP príslušného štátu, podiel zamestnancov vo vede a výskume je viac 1,5% z celkovej zamestnanosti a počet patentov na mil. obyvateľov je vyšší ako 20.

Mapa 3: Štáty EÚ podľa ukazovateľov inovačného piliera
 Map 3: EU members – innovation pillar

Zdroj: Eurostat 2013, vlastné výpočty autorov

Za nimi nasledujú krajiny Beneluxu, Veľká Británia, Írsko, Rakúsko, Estónsko a Slovinsko (42-61 bodov) s podielom výdavkov na vedu a výskum od 1,5 do 2,8% HDP, podielom zamestnancov vo vede a výskume od 1 do 1,5% a počtom patentov na mil. obyv. od 2 do 18.

Tretiu skupinu tvoria s viac než desať bodovým odstupom (19-31 bodov) Česká republika, Španielsko, Taliansko, Lotyšsko, Maďarsko a Portugalsko (mapa 3) s podielom výdavkov na vedu a výskum od 0,9 do 1,9%, podielom zamestnancov vo vede a výskume od 0,8 do 1,2% a počtom patentov na mil. obyv. menej ako 2.

Najnižšiu úroveň inovačného piliera vykazujú zvyšné členské krajiny strednej a východnej Európy (mapa 3), s minimálnymi výdavkami na vedu a výskum (0,5-0,9%), najnižším podielom zamestnancov vo vede a výskume (0,8-1,2%) a počtom patentov menším ako 1 na mil. obyvateľov.

Infraštruktúrny pilier

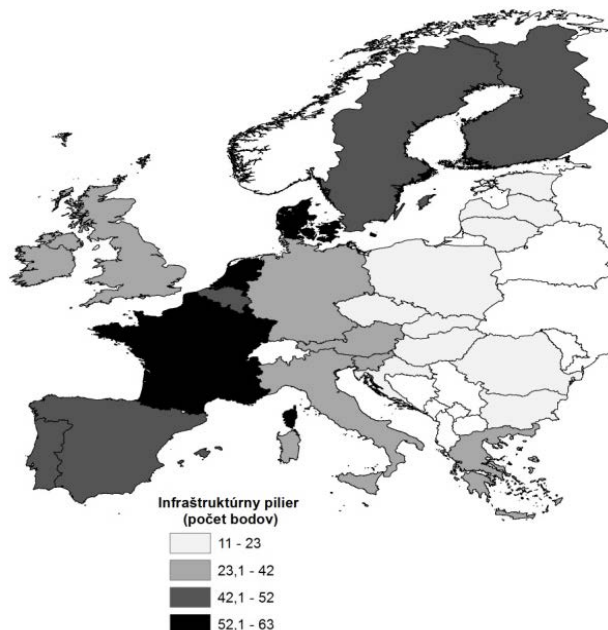
Infraštruktúrny pilier priamo odráža stav dopravnej infraštruktúry a nepriamo, prostredníctvom zdravotného stavu a vzdelanostnej úrovne

obyvateľstva, stav zdravotníckej a vzdelanostnej infraštruktúry členských krajín. Zahrňuje hustotu cestnej a železničnej siete, mieru úmrtnosti v dôsledku rakoviny, mieru úmrtnosti v dôsledku srdcovocievnych chorôb, očakávanú dĺžku života pri narodení, podiel verejných výdavkov na školstvo a podiel obyvateľov vo veku 25-64 rokov na celoživotnom vzdelávaní.

Vedúcu pozíciu v tomto pilieri zaujímalo Luxembursko (62 bodov), ktoré okrem nízkeho podielu zomrelých na srdcovocievne choroby, vysokého podielu verejných výdavkov na školstvo a počtu obyvateľov účastných na celoživotnom vzdelávaní má aj najhustejšiu železničnú sieť z pomedzi štátov EÚ (254 km/100 km²). K nemu sa pripája aj Holandsko, Dánsko, Francúzsko a Cyprus s počtom bodov od 53 do 57 (mapa 4).

Mapa 4: Štáty EÚ podľa ukazovateľov infraštruktúrneho piliera

Map 4: EU members – infrastructural pillar

Zdroj: Eurostat 2013, vlastné výpočty autorov

Nadpriemerný podiel výdavkov na školstvo a počet obyvateľov účastných na celoživotnom vzdelávaní zaradilo Švédsko a Fínsko do nasledujúcej skupiny štátov s počtom bodov od 44 do 51. Ďalej Belgicko s nadpriemerne dobudovanou dopravnou infraštruktúrou, podobne ako Španielsko a Portugalsko, v ktorých sa k dobrej dopravnej infraštruktúre pripája aj dobrý zdravotný stav obyvateľov.

Tretiu skupinu tvoria ostatné tradičné štáty EÚ – Veľká Británia, Írsko, Nemecko, Taliansko a Rakúsko, ku ktorým sa priraďuje Malta a Slovinsko. Ide o štáty s dobre vybudovanou dopravnou infraštruktúrou avšak s horším zdravotným stavom obyvateľstva a nižším podielom verejných výdavkov na školstvo.

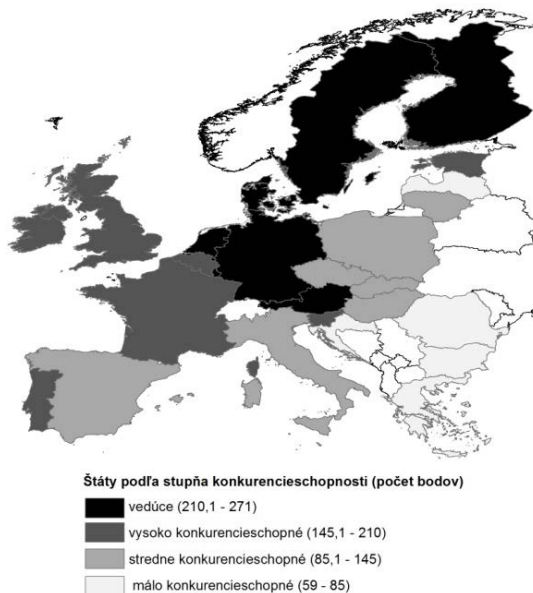
Poslednú skupinu tvoria štáty strednej a východnej Európy, tzv. „nové“ členské štáty (mapa 4), v ktorých sa ešte stále kumulujú viaceré problémy ako nedobudovaná nadradená dopravná infraštruktúra, nepriaznivý zdravotný stav obyvateľstva a nízky počet obyvateľov účastných na celoživotnom vzdelávaní.

Konkurencieschopnosť krajín EÚ

Východiskom pre stanovenie konkurencieschopnosti členských krajín EÚ boli predchádzajúce analýzy, na základe ktorých sme jednotlivým krajinám pridelili príslušný počet bodov. Za každú analyzovanú oblasť mohla krajina získať 100 bodov najviac teda 400 bodov. Získané bodové skóre v rozmedzí od 59 do 271 bodov nám umožnilo rozdeliť štáty podľa stupňa konkurencieschopnosti do štyroch kategórií (mapa 5).

Mapa 5: Štáty EÚ podľa stupňa konkurencieschopnosti

Map 5: EU members – competitiveness level

Zdroj: Eurostat 2013, vlastné výpočty autorov

Prvú kategóriu tzv. „*Vedúce krajiny*“ s počtom bodov 201-271 reprezentujú Švédsko, Dánsko, Luxembursko, Fínsko, Holandsko, Nemecko a Rakúsko, ktoré vo všetkých indikátoroch dlhodobo dosahovali vedúce pozície (mapa 5).

Druhá kategória „*Vysoko konkurencieschopné krajiny*“ (145-210 bodov) je zastúpená tradičnými členskými krajinami EÚ - Francúzskom, Belgickom, Veľkou Britániou a Írskom, ktoré i napriek (po-)krízovému vývoju dosahujú dobrú pozíciu podľa hodnotených makroekonomických a ostatných indikátorov a vo viacerých oblastiach len nepatrne zaostávajú za vedúcimi krajinami. Pozíciu Cypru a Portugalska v tejto kategórii pozitívne ovplyvňujú hodnoty indikátorov z oblasti zdravotníctva a školstva, nízka inflácia; pozíciu Estónska rozvoj inovácií a relatívna stabilita makroekonomického prostredia a Slovinska indikátory inovačného piliera.

Krajiny strednej Európy s tzv. atribútom nových členských krajín EÚ a počtom bodov od 85 do 145, ktorých zraniteľnejšia ekonomika bola výraznejšie „zasiahnutá krízovým vývojom sme začlenili medzi „*Stredne konkurencieschopné krajiny*“. Pozícia týchto krajín je ovplyvnená aj koncentráciou problémov, ktoré sú charakterizované tzv. mäkkými faktormi – efektivita vlády, boj s korupciou a podmienky pre rozvoj podnikania. Do tejto kategórie sa zaraďujú aj Španielsko a Taliansko - krajiny s vysokým verejným dlhom a deficitom štátneho rozpočtu.

Poslednú kategóriu „*Málo konkurencieschopné krajiny*“ tvoria krajiny, ktoré dosahujú najhoršie hodnoty všetkých hodnotených indikátorov (mapa 5). Zaraďujeme sem Bulharsko, Rumunsko, Chorvátsko, Lotyšsko – nové členské krajiny a Grécko s výraznými problémami v oblasti verejných financií a nezamestnanosti.

Záver

Významným indikátorom úspešnosti krajín je ich konkurencieschopnosť. Na vyjadrenie konkurencieschopnosti sú vo vedeckej a odbornej literatúre používané viaceré prístupy a indikátory. V príspevku je stupeň konkurencieschopnosti jednotlivých štátov v roku 2013 stanovený prostredníctvom bodovej metódy Bodové skóre v každej krajine zahŕňa úroveň 4 parciálnych pilierov (makroekonomický, sociálno-ekonomický, inovačný a infraštruktúrny).

Výsledky analýzy nepochybne poukázali na existenciu značných rozdielov v úrovni konkurencieschopnosti štátov spoločenstva. Najvyšší stupeň konkurencieschopnosti s pomedzi krajín EÚ získalo Švédsko s počtom bodov (270). Naopak najnižší stupeň konkurencieschopnosti dosiahlo Rumunsko, ktoré v porovnaní so Švédskom získalo 4,5 násobnej nižší počet bodov (60). Bodové hodnotenie Švédska a Rumunska, ktoré ohraničujú bodové rozpätie 210 bodov vypovedá o významných rozdielov medzi jednotlivými hodnotenými krajinami.

Okrem Švédska, dominantné postavenie a umiestnenie na najvyšších pozíciách získali aj ostatné severské štáty EÚ Fínsko a Dánsko, ďalej štáty

Beneluxu Luxembursko a Holandsko a nakoniec Nemecko a Rakúsko. Všetky uvedené krajiny dosiahli najvyššie bodové skóre od 201-271 bodov podľa všetkých parciálnych pilierov ako aj celkovej konkurencieschopnosti a zaradili sa tak medzi tzv. „Vedúce krajiny“.

Na spodnej hranici, s počtom bodov nižším ako 83 sa okrem Rumunska umiestnili aj Chorvátsko, Lotyšsko a Bulharsko, ktoré patria medzi „najmladšie“ štáty spoločenstva a z hľadiska stupňa konkurencieschopnosti ich radíme medzi tzv. „Málo konkurencieschopné krajiny“. K nim sa priraduje aj Grécko v dôsledku dlhodobého pretrvávajúcich problémov v oblasti verejných financií a nezamestnanosti.

Slovensko získalo v hodnotení úrovne konkurencieschopnosti krajín EÚ celkovo 22 pozíciu, čím sa spolu s ostatnými krajinami strednej Európy (Česko, Poľsko, Maďarsko), Litvou, Španielskom, Talianskom a Maltou zaradilo medzi tzv. „Stredne konkurencieschopné krajiny“ s počtom bodov od 92 do 144.

Tradičné členské štáty Francúzsko, Belgicko, Veľká Británia a Írsko, spolu s Cyprom, Portugalskom, Estónskom a Slovinskom s počtom bodov od 151 do 205 predstavujú skupinu tzv. „Vysoko konkurencieschopných krajín“.

PodĎakovanie

Príspevok bol spracovaný v rámci projektu VEGA 1/1143/12 Regióny: vývoj, transformácia a regionálna diferenciacia.

Literatúra

- BENEŠ, M. 2006. *Konkurencieschopnosť a konkurenční výhoda*. [online]. Dostupné na internete: <<http://is.muni.cz/do/1456/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-05.pdf>>. [cit. 2014-6-10].
- BERG, J. 1999. *Sixth Periodic Report on the Regions*. Brussel: European Commission. Directorate General for Regional Policy and Cohesion. [online]. Dostupné na internete: <http://ec.europa/regional_policy/sources/docgener/informat/irmo_en.pdf> [cit. 2014-9-10].
- BLAŽEK, J. – UHLÍŘ, D. 2011. *Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, implikace*. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1974-3, s. 342.
- EUROPEAN COMMISSION, 1999. *Sixth periodic report on the social and economic situation and development of the regions of European Union*. Luxembourg, European Commission, ISBN 92-828-6817-6, 242.
- EUROSTAT, 2013. Brusel European Commission. [online]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/>>, [cit. 2014-8-11].
- FARKAŠOVÁ, E. 2006. Meranie konkurencieschopnosti na úrovni subnacionálnych regiónov. [online]. In *Národná a regionálna ekonomika VI*. Herľany, 11.-13. október 2006, ISBN: 80-8073-721-5, s. 80-84. Dostupné na

- internet: <<http://www3.ekf.tuke.sk/work/Konferencia%20Herlany/zbornikCD/doc/Farkasova.pdf>>, [cit. 2013-9-11].
- HVOZDÍKOVÁ, V. 2010. Národná konkurencieschopnosť – mýtus alebo realita? [online]. *Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, VŠEMVS*, Bratislava, 2010. Dostupné na internete: <http://www.crr.sk/crr/aktualne/Entries/2010/11/23_Zbornik_prispevkov_z_medzinarodnej_vedeckej_konferencie_1_files/Ekonomicky_a_socialny_rozvoj_Slovenska.pdf>. [cit. 2014-8-10].
- KLVAČOVÁ, E. – MALÝ, J. – MRÁČEK, K. 2008. *Různé cesty ke konkurenceschopnosti: EU versus USA*. Praha: Profesional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86046-84-9, s. 236.
- KRUGMAN, P. R. 1996. Making Sense of the Competitiveness Debate. In *Revue of Economic Policy*. Oxford, 1996, 12, 3, s. 17-25.
- MAIER, G. – TÖDTLING, F. 1998. *Regionálna a urbanistická ekonomika 2. Regionálny rozvoj a regionálna politika*. Bratislava: Elita, 1998. ISBN 80-8044-049-2, s. 269.
- MEYER - STAMER, J. 2008. Systematic Competitiveness and Local Economic Development. [online]. In *Shamin Bodhanya (ed.) Large Scale Systemic Change: Theories, Modelling and Practices*. Dostupné na internete: <http://www.meyer-stamer.de/2008/Systemic+LED_SouthAfrica.pdf> [cit. 2013-9-11].
- SCHWAB, K. et al. 2013. *The Global Competitiveness Report 2013–2014*. Geneva. World Economic Forum. ISBN-10: 92-95044-73-8, s. 551. Dostupné na internete: <http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf> [cit. 2014-9-05].
- TVRDOŇ, J. – ŠURANOVÁ, J. 2007. Teoretické a praktické otázky vyjadrenia regionálnej konkurencieschopnosti v ekonomike Slovenska. In *2nd Regional Conference in Regional Science*. Košice: Technická univerzita v Košiciach, Ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-8073-957-7, s. 1089-1098.
- VITURKA, M. 2007. Konkurencieschopnosť regiónů, možnosti jejího hodnocení a stimulace. In *Klímová, V. ed. : Sborník příspěvků X. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. Brno: Masarykova univerzita, 2007, ISBN 978-80-210-4325-1, s. 44-55.

COMPETITIVENESS OF EU MEMBER STATES

Summary

The competitiveness is an important indicator of states prosperity. There is used multiple approaches and indicators to express the competitiveness in the scientific literature. This paper aims to analyze competitiveness of EU member states through selected indicators and 4 partial pillars (macroeconomic, socio-economic, innovative and infrastructural) in 2013.

Results of the analysis showed the dominance so called "*Leading countries*" (Sweden, Denmark, Luxembourg, Finland, the Netherlands, Germany, Austria), which according to the all partial pillars and the overall competitiveness achieved the highest score of from 201 to 271 points.

The second group so called. "Highly competitive countries" is formed by the traditional Member States (France, Belgium, Great Britain and Ireland), with the number of points from 145 to 210. These countries have reached good position according to the macroeconomic indicators and only slightly have lagged behind the first group. This group also include Cyprus and Portugal with positive indicators in health and education and low inflation, further Estonia due to favourable indicator values of macroeconomic pillar and Slovenia due to high score of innovation pillar.

The third group so called "Medium-competitive countries" is constituted by the new Member States with a concentration of problems, such as government efficiency, fighting corruption and less favourable conditions for business development along with the negative consequences of crisis development. Spain and Italy are also included in this category due to high public debt and budget deficit.

Group so called "Few competitive countries" represent the new Member States (Bulgaria, Romania, Croatia and Latvia) and Greece with persistent significant problems in public finances and unemployment.

RNDr. Angelika Švecová, PhD.

Doc. RNDr. Eva Rajčáková, CSc.

Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny

Prírodovedecká fakulta

Univerzita Komenského v Bratislave

Mlynská dolina, 842 15 Bratislava

E-mail: asvecova@fns.uniba.sk, rajcakova@fns.uniba.sk